

Pr. 62. m. 40.
1776, 46
14

VBI
DE HEREDITATE AGATVR
DISQVISITIO

QVAM
IN ACADEMIA GEORGIA AVGUSTA

PRAESIDE

VIRO MAGNIFICO ET ILLVSTRI
CHRISTIANO FRIEDER. GEORGIO
MEISTERO

AVLAE REGIAE CONSILIARIO ET IVRIS ANTECESSORE

NVNC

ACADEMIAE PRORECTOR E

PVBLINE DEFENDET

AVCTOR

PTRVS CHRISTIANVS DODT

STADA - BREMENSIS.

D. XXI. SEPTEMBRIS MDCCCLXXVI.

GOETTINGAE
LITTERIS FRIDERICI ANDREAE ROSENBUSCH.

55. 15. 75

DE HEREDITATE AGATIAE

DIALOGUS

CHRISTIANO TRINITATIS ET PENTECOSTIS
ACADEMIA CECILIANA ACADEMIA VATICANA
PARISIENSIS

CHRISTIANO TRINITATIS ET PENTECOSTIS
WESSTRO

VATICANICAE CONSTITUTIONIS ET LIBERIS VITIOSORUM

ACADEMIAE PRORECTORIE

CHRISTIANO TRINITATIS ET PENTECOSTIS

LETTRAS CHRISTIANIS DORT

LOAMIN

AGATIA

AGATIA

AGATIA

AGATIA

AGATIA

PERILLVSTRI ET GENEROSISSIMO

DOMINO

DOMINO

ERNESTO IOSVAE L. B. DE BVLLOW

DYNASTAE IN MARSCHACHT, ABBENSEN

ET RELIQUA

AVGVSTISSIMO MAGNAE BRITANNIAE REGI

A CONSILIIS REGENDORVM DVCATVVVM

BREMENSIS ET VERDENSIS

NEC NON

VIRO MAGNIFICO ET SVMME VENERABILI

DOMINO

IOANNI HENRICO PRATIE

AVGVSTISSIMI MAGNAE BRITANNIAE REGIS

SVPERINTENDENTI GENERALI

ECCLESiarVM ET SCHOLARVM

PER DVCATVM BREMENSEM ET VERDENSEM

DOMINIS ATQUE PATRONIS SVIS
INDVLGENTISSLIMIS

HOC

QVALECVNQE DILIGENTIAE SPECIMEN

DE VOTISSIMO ANIMO

D. D. D.

TANTORVM NOMINVM

BERMUNIS ET VERDENS

ET HANINGO ET SUMME AVENIBILIT

DOMINO

IOANNI HENRICO PRATICE

AVOATISSIMUM MAGNATI BRITANNICAE RIBUS

SATURNINUS CECERVIA

CULTOR obsequiosissimus

PETRVS CHRISTIANVS DODT.

PRAENOBILISSIMO DOCTISSIMO QVE

D O D T I O

AMICO AESTVMATISSIMO

S. P. D.

P R A E S E S.

Reddo TIBI, quam animaduersioni meae exposuisti dissertationem, non mutatam, nec interpolatam: nisi quod unam alteramue inserui adnotatiunculam, quo tua magis fulciantur. Feci hoc, non quae*s* ad*stipulator tuus*: neque enim, fateor, in omnibus me habes consen-tientem: sed, quoniam mihi duco religioni, per qualencunque immu-tationem quicquam detrahere laudi, quam egregium, quod exhibes, legitimae scientiae specimen TIBI apud aequos rerum aestimatorem con-ciliaturum esse prouideo. Quod quidem TIBI ex animo gratulor, at-que ut virtutis TVAE, et laborum praemia fructusque feras largissimos, ardentissimis votis contendeo. Vale amice exoptatissime, meque ama-re perge. Scr. d. 6. Sept. 1776.

SLVENORITISIMO DOCLIBRIMODA

D O C T I O

VNIQD VESTLAMATISIMO

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

§. I.

Fori definitio et divisione in commune et priuilegiatum.

Ad quamcunque actionem rite instituendam non minimum requisitum sine dubio est, competentia fori, in quo agitur. Quo quidem ipso fori termino iurisconsulti locum indicare solent, in quo iurisdictio exercetur a). Quodsi igitur quis in eo iudicio conuenit, cuius iurisdictioni subest, et cui hanc in eum exercere licet, hic locus vocatur forum competens b). Fieri autem saepe potest, ut unus idemque plurium iudiciorum iurisdictioni, cuique ex singulari ratione, subiectus sit. Inde apparet, plura dari fori genera pro diuersitate scilicet ratio-

a) ISIDORVS origin. Lib. XVIII. b) GER. NOODT in Comment.
C. 15. FESTVS, voce Forum. in Digest, Lib. V. tit. 1.

num, per quas fundantur. Cum itaque nemo alicui iudicio subiectus esse possit, nisi per legum dispositionem, eiusmodi vero leges vel generales esse possint sive communes, vel singulares sive priuilegia; prima fori distinctione inde patet, in forum commune, sive quod cuique subdito alienius principis competit, et pritilegiatum, quod non nisi singulus aliquis, vel certus personarum ordo per modum exceptionis a regula consecutus est.

§. II.

Fori communis distin^{tio} in generale et speciale.

Praetermissis, quae vocant priuilegiata, foris, videamus, quae sint, quae per ius commune determinata sunt. Ad sunt scilicet loca, per ius commune determinata, vbi quis omni, quocunque sit, actionum genere conueniri poterit, quae merito fora generalia appellant, quo pertinent forum originis, sive is locus, vbi quis originem traxit, et forum domicilii, sive is, vbi quis eo est animo, ut perpetuo ibi sit, nec inde discedat rursus, nisi quid auocet c). Praeter haec fora generalia vero idem ius commune, alia exhibet iudicia, coram quibus aliquis certis tantum actionum speciebus conueniri possit, quae ideo, fora specialia nuncupantur, inter quae praecipue fora contractus, rei sitae, et delicti eminent.

§. III.

c) IDEM, l.c.

§. III.

Forum rei sitae quid, et ad quas pertineat actiones.

Forum rei sitae, quod in scriptione nostra praecipue memorandum venit, id iudicium esse videtur, in cuius districtu res ipsa de qua lis est, et quam persequimur, sita est. Cui datur tantummodo locus in iis actionum generibus, quibus quis tamquam possessor rei convenitur ^{d)}, licet possessor in loco domicilii quam illic conueniri malit. Cum igitur is, qui tamquam possessor rei alicuius conuenitur, forum quoque generale habeat, quod ominia remedia admittit, tam personalia, quam quae aduersus possessorem tendunt; exinde fit, ut, si quis tali actione conueniens est, plura fora, domicilii scilicet et rei sitae concurrant. Et cum hereditatis petitio eiusmodi actio realis sit, primo intuitu merito quis credere posset, etiam in hac actione vrumque forum concurrere. Nihilominus, hac de re inter summos iurisconsultos disceptatum est, et multum inter eos disputatum esse constat, vrum hereditatis petitio et extra fo-

^{d)} Cuis rei ratio, vt non oportet, illa est, quod eiussmodi actione non persona sed res conueniuntur. L. 7. D. de publican. L. 19. D. de iure fisci. Sicut ideo in rem actio appellatur, et

datur aduersus possessorem, non contemplatione eius, sed rei ab eo possessae, et per actorem peti-
tiae eo loci, in quo potest restitu-
i et recipi.

rum domicilii, puta in foro rei sitae institui possit, aut solum domicilii forum hic locem sibi vindicet.

§. IV.

An etiam ad hereditatis petitionem, inter Icos non satis constat.

Statuunt nempe alii, hanc quam nominauimus, actionem, non nisi in foro domicilii proponi iure proprie posse, aliis vero, electionem hic auctori de iure denerari minime posse, utrum hac actione in foro rei sitae an in loco domicilii agere velit, putantibus. Priorem sententiam inter ceteros defendit *de Cocceii e).* Posterioris vero sententiae fautorum inter multos alias se se professus est *BERGERVS f).*

§. V.

Acceditur negatiuae sententiae.

Mihi quidem, ut initio statim, quae de ea res sentiam, constet, ea opinio verior videtur, qua in ea de qua loquimur actione, aliud forum, quam domicilii, locum habere negatur. Quam nostram sententiam tum naturae rei, et ipsi iuris analogiae conuenire, tum etiam expressis legum verbis stabilitam esse et munitam, ostendemus.

§. VI.

*e) in Iure controu. L. V. tit. i.
gu. 21.*

*f) in Oeconomia Iuris. Lib. II.
T. IV. pag. 508.*

§. VI.

Descriptio hereditatis petitionis.

Vt vero, quid hac de re potius statuendum sit, eo facilius iudicari possit, non parum facere credo, si prius in mentem reuocemus, quid sit ipsa, de qua nobis sermo est, hereditatis petitio. Est vero ea actio realis, vel potius mixta g), ab herede virtute iuris hereditarii instituenda aduersus eum, qui hereditatem pro herede vel pro possessore possidet, ad id tendens, vt actor declaretur heres, et possessor condemnetur ad id, quod ex ea apud se est, cum omni causa restituendum. Exinde perspicue appareat, principale huius actionis obiectum non esse certam aliquam rem singularem, sed id, vt decidatur, cui competit ius hereditarium. Quo demum iure hereditario deciso reus teneatur restituere hereditatem, h. e. vniuersitatem iurium, rerum et obligationum. h).

§. VII.

Competentia fori sitae non requirit, vt reus ibidem degat.

Quod ad forum rei sitae attinet, satis erit, illud tantum monere, quod, si regulam spectaueris, hoc forum

g) Quam indolem, credo, actionibus principum agnitam, L. 7.
cepit ex fori disputatione L. 20. f. Cod. de Petit. hered,
6. D. de Hered. Petiti, constituti b) GERARD NOORT, c.

A 3

actiones reales, mixtas; in rem scriptas, et remedia possessoria admittere, ea quidem ratione, ut perinde sit, vtrum is, qui conuenitur, in hoc loco rei sitae praesens sit nec ne *i*). Nam quod hac de re CYIACIVS ad Leg. vnic. Cod. vbi de hereditat. agitur, et cum eo MORNACIVS ad Codicem, eodem loco, tractavit, actione reali neminem in foro rei sitae conueniri posse ob rationes ab incommodis ductas, nisi sit reus in loco rei sitae praesens, omni iuris intentione destitutum videretur. Cum enim generaliter atque sine limitatione lege praescriptum sit, ut actio realis in foro rei sitae rete instituatur *k*), nec nos, omni legis dispositione destitutos, adiicere istam limitationem decet. Quae omnia cum ab HUBERO in Praelectionibus ad Digesta, Tit. de Iudiciis, §. 50. a VULTERO ad Leg. vnic. Cod. vbi de hereditate agitur, et quoad praxin a ZOESIO in Commentario ad Digesta, Tit. de Iudiciis, n. 78. satis probata sint, pluribus hic repetere a scopo alienum videtur.

§. VIII.

Impugnatio sententiae affirmantium analogiae iuris inherenterum.

Hisce praestructis, antequam ad ipsam eorum, quae pro nostra stant sententia, argumentorum tractationem

i) vid. MEVIVS. P. VI. dec. k) L. 3. Cod. Vbi in rem actio exerceri debat.

transeam, liceat mihi adhuc, paucissimis meminisse eorum, quae ab aduersariis pro stabilienda ipsorum opinione solent proferri, ut si quae sint, quae nobis inde opponenda videantur, in antecessum remota sint. Primo loco in eo se fundant, quod adsint clarissimae leges ¹⁾, quae actiones reales in foro rei sitae admittendas praescribunt. Quam quidem thesin in iure satis fundatam nemo negare audet. Nunc vero de hereditatis petitione subsumunt, atque ita, quod in genere de actione reali nemo in dubium vocat, etiam de specie actionum realium, qualis est hereditatis petitio ^{m)}, valere volunt, cum leges non distinguant, inter actionem realem vniuersalem et particularem. Verum enim uero, quemadmodum argumentis generalibus contenti esse debemus, quamdiu leges de particularibus tacent, ita certe, si adest lex, quae quod altera generaliter affirmat, in certo casu restringit, limitat vel negat, - eam a generali regula exceptionem statuere dicendum erit. Talem vero exceptionem in hereditatis petitione stabiliendam esse, expressa nos lex in sequentibus docebit. Quia in re tacere possumus, quae a DONELLO ⁿ⁾ contra illud aduersariorum argumentum, sermonem scilicet in

L. 3.

¹⁾ in primis L. 3. C. modo ci-   ⁿ⁾ in Comment. iur. civil. L.
tata. XVII. c. XVII.

^{m)} L. 27. §. 3. D. de R. V.

L. 3. Cod. ubi in rem actio exerceri debeat, esse de speciali in rem actione, seu, quae sensu speciali a legibus actio realis vocari soleat, rei scilicet vindicatione, disputata sunt.

§. IX.

Continuatio huius materiae.

Quando autem aduersariorum maxima pars in eo sententiae stiaue fundamentum et robur situm esse contendit o), quod hereditatis petitio sit actio mixta; hoc ipso argumento sententiam nostram eo minus infirmari censeo, cum pondus eiusdem argumenti in eo positum videatur, quod sit actio ex parte realis, ideoque hanc ipsam argumentationem cum praecedente conuenire, et eo ipso iam per monita in praecedente paragrapho satis repulsam esse puto.

§. X.

Memoratur argumentum timentium, ab expressa legis dispositione definitum.

Praeter hanc iuris analogiam, quam sibi adiumento esse falso sperant, expressa legum dispositione destituti recurrent ad varias legum quarumdam interpretationes, quibus eas leges ad suum commodum transferre student.

o) vt STRVVIUS in Syntagm. iur. ciuil. tit. de Iudiciis §. 51, et auctor Collegii iur. Argent. L. V. tit. i. n. 239. aliquie,

dent. Atque hic praeципue configiunt ad *legem unicam Codicis*, ubi de hereditate agitur: quam, vti infra probare argumentis studebo, perperam explicatam, in suam valere partem sibi persuadent.

§. XI.

Et laudatio ipsius obseruantiae forensis.

Vltimum aduersariorum argumentum ex ipsa fori obseruantia desumptum est, quippe qua sua sententiae subueniri contendunt: de qua praxi quae monenda videantur, suo loco proferentur. Sed proprius nunc accedamus ad rem, atque ea, quae nobis fauient argumenta, tam ex natura rei et iuris analogia, quam ex ipsis legum verbis depromta exponamus.

§. XII.

Notio fori rei sitae in hereditatis petitionem plane non conuenit.

Non minima est suspicio, quae eo ipso aduersam premit sententiam, quod nulla pro ea laudari potest apta legis dispositio; ideoque cum nullus adhuc textus nobis oblatus sit, eam sententiam stabiliens, non temere sine lege est affirmandum, quod nec ratione necessaria obtineri potest p). Et ita quidem sentiendum no-

p) HUBER in *Prælectione ad Digest. L. V. tit. I. §. 49.*

B

bis forer, etiamsi aliis argumentis essemus destituti. Quia vero egestate ut appareat, nos minime laborare, prouocare primo liceat ad ipsam hereditatis petitionis naturam et eius ad requisita fori rei sitae habitum. Certum enim esse, nemo negat, ad fundandum rei sitae forum requiri, ut id, quod per actionem in eo foro institutam petitur, in ipso hoc loco, quo agitur, seu sub ea iurisdictione situm atque constitutum sit: qua de re tam manifesta pudicum foret, si prolixe agerem. Quae cum ita sint, equidem non video, vbi loci forum rei sitae in nostra actione fundatum esse possit. Quid enim est, quod in hereditatis petitione petitur? Id, ut actor declaretur heres, seu ut ipsa iudicis sententia decidatur, actori competere ius hereditarium. Petitur ergo ius. Quis vero cogitare sibi poterit locum, vbi ius, ens, quod non nisi in intellectu existit, constitutum atque situm esse possit. Cum igitur nuspian dari possit locus, vbi obiectum actionis nostrae situm sit, facile apparet, non esse hic locum rei sitae, ideoque tale forum in hac actione omni fundamento constitutum esse. Actioni vero in foro non recte fundato institutae, exceptio fori incompetentiis tutissime opponitur. Ast vero, etiam hoc in hereditatis actionem venit, ut ipsa hereditas actori restituatur; hinc forsitan haec ipsa hereditas vel ideo forum fundat, quod res hereditarias in certo loco sitas esse oporteat. Sed quae-

quaeso, dum restitutionem hereditatis postulamus, minime petimus, ut nobis singulae res, sed ut ipsa hereditas restituatur, seu potius, ut possessionem iuris hereditarii per sententiam iudicis nobis adjudicandi consequamur q). Reuocemus modo nobis in mentem, hereditatem, quae petitur, esse iuris vniuersitatem, ideoque rem incorporalem, iuris tantum intelle^ctu subsistentem, ergo naturali ratione nuspia^m sitam. Quare restissime etiam illud exploratum est, frustra hic generatim quaeri forum rei sitae, frustraque ibi cogitari, vbi res hereditariae deprehenduntur.

§. XIII.

Notatur Hermanni Vulteii contraria opinio.

HERMANNVS VULTEIVS r) hoc quidem concedens, in thesi hereditatem nusquam esse, tamen putat, non ita cendum esse, cum de hereditate aliqua in hypothesi sermo sit. Fingere nempe sibi videtur hereditatem a Caio reliquam, vel potius res hereditarias, quae virtute iuris hereditarii in heredem deueluantur; et nunc ita argumentatur: hereditas, quae per se non adest, nisi in intelle^ctu, existit tamen in rebus hereditariis; hae vero, tamquam res corporales necessario ali-

q) Noodt l. c. §. IV.
r) in Commentar. de iurisdi-

cubi esse debent; ergo hereditas in ipsis rebus hereditariis alicubi esse, ideoque ibi forum rei sitae fundare debet. Sed contra hoc **V V L T E I I** argumentum hoc pri-
mum monendum erit, esse petitionem principii, heredi-
tatem semper in rebus hereditariis existere, facililime-
que, ut mihi quidem videtur, fieri posse, ut adsit he-
reditas absque omnibus rebus hereditariis, talis scilicet,
qua non nisi ex iuribus constat. Quod ita absolum
minime videatur, ut notioni hereditatis non optime con-
veniret. Finge defunctum, omnium rerum corporali-
um dominio destitutum, heredibus suis nihil praeter crea-
dita relinquere. Quid ergo tunc? Forsan hereditatis
petitio in loco instituenda, vbi chirographa sunt? Quod-
si etiam haec, quamuis absonta, admitteremus, quid de-
inde, si tam negligens fuerit creditor defunctus, ut chi-
rographa sibi confici et dari non curauerit, vel si ea
amissa sint s)?

§. XIV.

Qui hereditatem cum rebus hereditariis confundit.

Sed fac etiam parumper, hereditatem absque re-
bus hereditariis cogitari non posse; inde **V V L T E I O** ta-
men minime liceret, obiectum hereditatis petioni per-
peram substituere, indeque forum mutuari. Quod ta-
men

¶ Consule NOOTIVM l. c.

men eum fecisse, manifestum est. Nam obiectum hereditatis petitionis est ius hereditarium, ipsa hereditas vniuersae, seu complexus iurium et obligationum. **V L T E I V S** vero, dum locum, ubi res hereditariae sitae sunt, tamquam forum rei sitae hereditatis considerari vult, satis declarat, se res hereditarias, non ius hereditarium et ipsam hereditatem in complexu obiectum hereditatis petitionis haberi velle.

§. XV.

Difficultas insuperabilis fori rei sitae ob res hereditarias in pluribus locis dispersas.

Quodsi vero etiam largiremur, (quod tamen nos facere nemo putet) per situm rerum hereditiarum forum rei sitae in hac actione fundari posse, porro cogitandum est, fieri posse, ut ipsae res hereditariae in multis locis variarum iurisdictionum dispersae sint. Vbinam erit tum hereditatis petitio instituenda, cum forum rei sitae eligere mallemus? Certe in hac difficultate ex duabus foris unum eligendum erit, cum tertium non detur: aut hereditatis petitio diuidenda, et tot actiones instituenda, quot loca sunt, quae rerum hereditiarum singulam partem quamdam continent: aut nullum datur hic forum rei sitae, sed actio nostra in foro domicili necessario instituenda est. Prius, diuisio scilicet actionis, vtrum admitti possit, nec ne? videamus. Quod qui-

B 3
dem

dem mibi incongruum plane videri confiteor, vnum eundemque, qui se heredem dicit, contra vnum eundemque reum, eandem rem et causam, vna eademque actione, in diuersis iudiciis persequi. Saltem iudici in cuius iurisdictione aliqua res hereditaria sita est, minime liceret, de iure hereditario, quod in omnem hereditatem competit, decisionem ferre, quod tamen in hereditatis quaestione decidenda fieri necessario debet. Sed cum vix credam, facile futurum, qui hoc admittendum afferat, consequitur, ut in hoc saltem casu forum rei sitae ad hereditatis petitionem applicari haud queat.

§. XVI.

Quae difficultas per legem 66. D. ad Sctum Trebell. non tollitur.

Sed solent nominare modos aliquos, quibus hac difficultate expediri sperant. Nempe primo loco laudant PAVLVM, qui t) ait, oportere ibi fideicommissarium conueniri, vbi vel domicilium habet, vel maior pars restitutae hereditatis habetur. Ex quo textu elicere satagent, hereditatis petitionem in eo loco esse instituendam, in quo sit maior pars hereditatis. Verum, Iurisconsulto minime sermonem de hereditatis petitione fuisse, extra omnem dubitationem positum est. Tractauit enim in L. 66. §. 4. D. ad Sctum Trebell.

quaestione: si sua sponte heres fiduciarius adit et restituat hereditatem, vbinam hereditarias actiones suscipere teneatur fideicommissarius? an scilicet tribus locis defendi debeat, vbi defunctus, et vbi heres, et vbi ipse domicilium habeat? et respondit, ibi fideicommissarium conueniri oportere, vbi vel domicilium habet vel (posita tali actione, quae etiam in foro rei sitae locum sibi vindicare possit), vbi maior pars hereditatis restituta habetur. Ex quibus luculenter apparet, PAVLVM non hereditatis petitioni, sed actionibus, quae aduersus fideicommissarium de oneribus et debitibus hereditariis competunt, exsoluendis, forum, in quo maior pars hereditatis restitutae habetur, accommodasse.

§. XVII.

Nec hic forum Continentiae causarum locum habere potest.

Altera quam ad extricandam difficultatem inire solent, via, in *continentia rerum* sita est. Contendunt namque ^{v)}, si res hereditariae per diuersas prouincias dispersae sint, ad eumdem iri iudicem superiorem omnium communem, qui causam una sententia decidat. Enimvero, cum, vti BACHIVS ^{v)}, ius romanum in causis coniunctis maxime iis, quae ex rerum conti-

nen-

^{u)} VULTEIVS in *Expos. leg.* vnic. C. vbi de Hered.

^{v)} in *Diss. de causis coniunctis,* §. 5. 12.

nentia, oriri dicuntur, itionem ad eumdem magistratum quemdam superiorem ignoret, neque illa lex, vel veteris Icti sententia, in hanc rem asseri possit, potiusque talis itio ad eumdem iudicem toti iudiciorum romanorum compagi, refragetur, atque titulus Pandectarum: de quibus rebus ad eumdem iudicem eatur, de itione ad eumdem iudicem pedaneum, non magistratum, agat; haec disputandi ratio ad nos plane non pertinet: qui de habitu fori rei sitae ad hereditatis petitionem secundum iuris romani principia agimus.

§. XVIII.

Nec hic nobis aduersatur L. 50. pr. D. de Iudiciis.

Sed nonne habemus testimonium VLPIANI gravissimum, de hereditate etiam ibi posse agi, vbi hereditariae res sitae sunt? ait enim x), si fideicommissum ab aliquo petatur, isque dicat, alibi esse maiorem partem hereditatis, non fore ad praestationem compellendum: et ita multis constitutionibus caueri, ut ibi petatur fideicommissum, vbi maior pars hereditatis est, nisi probetur eo loco voluisse testatorem fideicommissum praestari, vbi petitur. Sed et y) rescriptum esse, ut illic fideicommissum petatur, vbi domicilium heres habet. Quoties autem coepert quis fideicommissum soluere, non posse hac praescriptione vti. Quis vero non

x) L. 50. pr. D. de iudiciis.

y) in eadem lege. §. 2.

non videt, VLPIANO de ipsa p^araestatione seu traditione fidei-
commisi, sermonem esse, quam, etiam in hereditatis qua-
stione in loco hereditiarum rerum sitarum peti posse
certum est 2). Igitur ex I&ti sententia heres extraor-
dinaria persecutione, quae pro obtinendo fideicommissio
competit, in foro domicilii conuentus stare quidem de-
bet; verum non est ibidem ad p^araestationem adigendus,
qui potius poterit fideicommissarium ad eum ablegare
locum, in quo maior pars hereditatis deprehenditur *):
nisi partem fideicommissi soluendo, vel hanc p^araescriptionem
mittendo, vel solutionem in loco domicilii faciendam pro-
mittendo a), sibi p^araeiducauerit b).

§. 31 XIX.

Expositio partis primae Legis unicae Cod. vbi de hereditate agatur &c.

Haec fere sunt, quae ex analogia iuris pro nostra sententia promenda esse videbantur. Transeamus nunc ad eam, quam vtraque dissentientium cohors, quaelibet pro sua sententia, laudare solet legem, rescriptum puta

^{z)} L. vn. Cod. vbi de Heredit.
agitur.

b) HILLIGER ad Donell. L.
XVII c. XV lit. C. P. 2.

^{*)} L. vn. C. vbi fideicommis-
sum peti oporteat.

BRVNNE-
MANNVS ad Leg. 50. D. de Iudi-
ciss. COCCELL in Iur. S.

a) L. 51, 52. D. de Iudiciis.

verso, L. V. tit. I an ex-

pura VALERIANI et GALLIENI Impp. quod in Codice Iustineaneo sub fronte: *Vbi de hereditate agatur, vel vbi heredes scripti in possessionem mitti postulari debeant, conspicitur ad MESSALAM c), directum, hunc in modum:*

Illic vbi res hereditarias esse proponis, heredes scripti in possessionem rerum hereditiarum mitti postulandum est. Vbi autem domicilium habet, qui convenitur, vel si ibi, vbi res hereditariae sitae sunt, degit, hereditatis erit controversia terminanda.

Duas esse huius constitutionis partes, quarum altera ad iudicium hereditatis possessorium, ad peitorium altera pertineat: ac utriusque remedio suum assignari forum, verba tituli et ipsius legis clara lectorem docent. In priori parte legislator ob oculos habuit heredem scriptum, cui hereditatis controversia fit, qui postulat se mitti in possessionem rerum hereditariuu ex Edicto Divi Hadriani, (vel, hodie ex Edicto Iustiniani), sanxitque ibi eam esse postulandam, vbi res hereditariae sunt, salua interim hereditatis petitione. Quae eadem etiam valent, si de possessione ex interdicto, uti possidetis, agatur, tunc enim itidem eius praesidis notio est, qui eam prouinciam regit, in qua sunt res hereditariae d).

§. XX.

c) Vel potius MESSIAM Vid. d) IDEM, in Paratitl. in Cod. CVIAC. obseruatt. L. V. c. XIX. b. i. PEREZ ad eandem legem.

---

§. XX.

De sensu partis secundae opinio Zangeri reprobatur.

In secunda legis parte declaratur, ipsius hereditatis controversiam seu petitionem in loco, ubi domicilium habet reus, vel etiam tunc in loco rerum hereditiarum sitarum, cum reus ibidem degat, terminandam esse. De foro quidem domicilii res clara est, nec verbis opus. Quid vero sibi velit dispositio, ut, si degat reus in loco rerum sitarum, etiam ibi hereditatis petitio institui possit, inter ictos lis est. Vbi vereor, ut facile cuiquam placuerit interpretatio ZANGERI e), opinantis, vocem si, pro quamuis, seu siue etiam sumendam esse. Supponit nempe ZANGERVS regulam juris certissimam, actiones reales in foro rei sitae institui posse, adeoque dubium remouere studet ex hac lege sibi obuium, qua quippe dicitur, hereditatis petitionem, actionem realem, in foro rei sitae aliter institui non posse, quam si reus ibi praesens sit. Cuius dubii remotionem dicto modo optime fieri posse putat, cum, ut ipsi videtur, si talem interpretationem non adhibeamus, sensus ex hac lege erueretur, legi 3. Cod. ubi in rem actio plane contrarius, ideoque correctio iuris. Enimvero, quamuis negare non ausim, esse talem eius voculae interpretationem om-

e) *De Exceptionib.*, P. II. c. I. nr. 289.

nino aliquando admittendam; tamen nemo, vt opinor, facile sibi persuaserit, esse hunc naturalem propriumque eius significatum: qui potius, vti constat inter omnes, ad conditiones pertinet, a quo in lege nostra eo minus recedendum, quo certius est, nullam interpretationis tam contortae, qualis ZANGERI est, apparere necessitatem. Deinde argumentum huius interpretationis, quod potissimum in eo ponit ZANGERVS, quod alias haec lex immurationem iuris contineret, ideo frigidum ridiculumque est, quod eo ipso lex corrigens, lege correcta multo antiquior foret: quodque plures eiusmodi correctiones in iuris romani collectione occurserunt. Quibus accedit, quod adhibita illa interpretatione, sensus legis eo rediret, vt hereditatis petitio instituenda sit in foro domicilii, vel rei sitae, *quamvis* reus ibi degat. Quodnam autem, quaeſo, dubium esse poterit, si actio in foro rei sitae locum habeat, quin id etiam tunc fieri possit, cum ipſe reus ibi degat.

§. XXI.

E t a t i o r u m,

Non placet in eorum partem abire, qui statuunt, verba: *ſi ibi degit*, non alia ex causa adiecta esse, quam quod facilior esset conuentio, si reus in loco rei sitae commoretur, ideoque haec verba non necessitatem sed

con-

conuenientiam tantummodo indicare. Nam reftissime
hic BRVNNE MANNVS f) monet, verba, quae hic
adhibita sunt, conditionalia hunc sensum plane non ad-
mittere.

§. XXII.

Quis sit illius legis sensus.

Sumamus ergo legem, vt ipse verborum sensus na-
turalis suaderet. Et tunc ea de foro in hereditatis petitio-
ne eligendo ita disponit: hereditatis controuersia in eo
foro, vbi reus domicilium habet, vel si simul in eo loco,
vbi res hereditariae sitae sunt, domicilium habet, ibidem,
quippe in foro domicilii, terminanda est. Et ita DO-
NELLVS g), petitio hereditatis, inquit, exercetur
tantum in loco domicilii, nec loco rerum, nisi sub con-
ditione, si ibi degat, i. e. domicilium habeat.,, Degere
vero in aliquo loco, esse, *ibi domicilium habere, mora-*
ri, habitare, vivere, dubio subiectum non videtur h). Ideo forum
rei sitae hic non nisi conditionaliter admitti-
tur atque sub ea limitatione, vt reus ibidem etiam domi-
ciliū habeat. Quod quidem cum reuera ipsum forum

domi-

f) ad Leg. cit. L. 15. C. de Test. milit. L. 2. Cod.
g) Lib. XVII. Commentar. c. vbi senatores, L. 35. D. ex quibus
XVII. Lit. M. caus. maiores.

b) L. 2. C. vbi in rem actio,

domicilii demonstret, facile perspicitur, locum rei sitae hic non *principaliter* sed *incidenter* tantum, et *per accidens* occurere, eo respectu scilicet, quod locus rei sitae etiam sit locus domicilii. Concordat nobiscum ipse **GODOFREDVS** in annotatis ad nostram legem, vbi, petitorum, inquit, hereditatis proponitur in domicilio conuenti. Quae cum ita sint, freti expressa legis dispositione statuimus, hereditatis petitionem in foro rei sitae minime esse admittendam, ideoque vnicē in foro domicilii instituendam.

§. XXIV.

Refelliter dubium.

Contra hanc interpretationem primo illud moneri solet, ea vnum tantum locum, vbi haec actio institui possit, statui, cum tamen lex ob voculam *vel*, quae semper alternationem, aut saltem discriminem aliquod indicare soleat, duo loca discernat. Ita ergo esse interpretationem faciendam, vt duo loca separentur. Quod quidem dubium licet primo intuitu non videtur leue; non tanti tamen momenti est, vt re paulo accuratius perspecta, nostrae interpretationi impedimento esse possit. Imperator quidem duo loca sciungere et discerne-re videtur: eo vero ipso, cum praeter rei domicilium adhuc aliud forum hic competere affirmat, huic asserto condi-

conditionem quamdam adiungit, qua non existente ipsum assertum cadere vult: caeterum non cogitans hac ipsa limitatione adiecta se idem forum repetere, quod iam adduxerat. Aut dicamus, eo ipso, quod res hereditariae alicubi sitae sint, existere forum rei sitae, nec desinere eo, quod reus etiam ibi domicilium habeat; cum nihil impediat, quo minus idem locus forum rei sitae et domicilii simul esse possit, si nempe reus ibi habitat, vbi res, de qua contenditur inuenitur. Quibus ipsis vero hoc tantum dictum esse volo, ei, quam tueor, interpretationi, particulam disiunctiuam in lege obuiam haud aduersari. Concedendum enim est, posse hereditatis petitionem ex lege nostra etiam in foro rei sitae institui, non vero quatali, sed sub ea limitatione, ut forum rei sitae simul sit locus domicilii possessoris: quod euenire posse extra dubitationem est. Quae limitatio vero semper servari debet, cum expressis verbis praescripta sit.

§. XXIII.

Respondetur ad Vultei oppositionem.

Sed, quid opus erat, inquit **VULTEIVS**, hoc postea repetere idemque et quidem obscurius dicere, quod ante dictum erat satis clare? Accusat ergo abundantiam Legislatoris, qui cum antea iam dixerit, hereditatis petitionem recte institui in loco domicilii; nunc adhi-

adhibitis verborum ambagibus idem, quod in foro domicilii instituenda sit, repetierit. Sed, primum illud monendum est, in Lege scripta non quaerendum esse, cur Legislator tam abundantibus verbis usus fuerit; sed sufficere, legem ita scriptam esse, nec solam verborum caeterum clarorum abundantiam, facere potestatem, neglecta legis commoda interpretatione, incongruam substituendi. Ipsius principis est, quem verborum legis suae modum esse velit.

§. XXV.

Vindicantur verba legis ab ambiguitate.

Quodsi ergo perpendamus, imperatoribus animatum fuisse, forum in quo in bona hereditaria immissio postulari, et in quo hereditatis controuersia agitari queat, definiendi, atque quaestionem: vtrum etiam in hereditatis petitione forum rei sitae locum habeat? decidendi; verba, quibus usi sunt Legislatores nihil ambiguitatis habent, ita quippe intelligenda: immisionem in rerum hereditiarum possessionem quidem a iudice rei sitae decerni posse, quaestionem de hereditate autem ab eo terminari non aliter posse, quam si possessor ibi simul habeat domicilium, cum hereditatis petitio in solo domicilii foro agitanda sit.

Praeterea et hic repetere possumus, quae supra §. XXII. monuimus, Legislatorem forsitan non cogitasse,

se

se vnum idemque vna serie bis, diuersis tantum verbis, praescripsisse. Quodsi vero etiam in specialem huius rei rationem inquirere vellemus, id mens legislatoris esse potuit, ut repetito eodem themate, eo clarius elucescat, se forum rei sitae per se tale, plane exclusum hic esse velle. Nimirum definiuit, hereditatis petitionem in foro domicilii proponendam esse, et quidem cum exclusione cuiuscunque aliis fori. Nunc vero in mentem ei ea regula venit, actionem realem in foro rei sitae etiam proponi posse. Ideoque ergo, ut dubio inde forsitan orituro, quod hereditatis petitio sit actio realis, eo breuius obueniat, hac ipsa lege simul decidit, forum rei sitae alias hic locum habere non debere, nisi simul sit forum domicilii.

§. XXVI.

Probatio sententiae analogica ex Lege 29. D. de inoff. test.

Et hunc ipsum legis nostrae sensum esse, nec alium admitti posse, praeter ea quae iam in antecedentibus ex natura rei deduximus, momenta adhuc analogica docere possunt. Quo primum referto, argumentum Legis 29. in fin. *D. de inofficiis. testam.*, vbi V L P I A N V s a i t : *in ea prouincia de inofficio testamento agi oportet, in qua scribi heredes domicilium habent.* Ex quibus dilucide apparet, querelam inofficiosi testamenti non nisi in foro do-

D
micilii

micilii institui posse. Ast vero ex nomine de inofficio testamento constitui hereditatis petitionem, manifesta iuris auctoritate declaratum est *i*). Quae cum ita sint, eo minus a particulari ad vniuersale concluditur, dum hic a querela inofficiosi testamenti ad hereditatis petitionem dicitur argumentum; quo certius est, in vtraque actione eandem esse rationem, ob quam in solo domicilii foro ipsi locus detur. Neque intelligitur, quanam ratione adducti esse possent legislatores Romani ad hanc de querela inofficiosi dispositionem, quae ad hereditatis petitionem non applicari possit.

§. XXVII.

Similis argumentatio.

Quodsi porro ad ipsius rei sitae naturam atque indeolem attendamus, facile perspectum habebimus, hoc forum fundatum esse, et si reus eo loci actu praefens non sit *k*). Iam vero me iuste concludere posse puto, actionem, cui tribuitur effectus principiis iuris de foro rei sitae contrarius, ad eas actiones, quae in hoc foro instituendae sunt, vel potius institui possunt, pertinere non posse. Consequitur ergo, ut quoniam lex nostra ad instituendam hereditatis petitionem in eo loco, vbi res hereditatis sit, non rite fieri possit, non posse.

i) L. 34. Cod. de inoff. testam. *k*) Vid. supra §. VII.

reditariae sunt, requirit, ut reus *ibi degat*; de foro rei sitae sermo esse non possit.

§. XXVIII.

Respondeatur ies, qui in lege nostra solam praesentiam conuenti in loco rei sitae requiri putant.

Obiciunt quidem CVIACIVS l) PEREZ m) VULTEIVS n) aliique, hoc in competentia fori rei sitae ponendum semper esse, ut reus corpore suo praesens sit: cum teste CAIO o) iniquissimum foret, cum ex loco domicili extrahi ad locum, in quo res sita est, quod non sine magnō detimento magnaue interdum captione quis a rebus suis auocetur; hinc in lege nostra ad instituendam in loco, vbi res hereditariae sunt, hereditatis petitionem requiri, ut reus ibidem degat: quo ipso non commorationem rei, seu *habitationem*, sed solam *praesentiam* significari, ideoque non tam *domicili*, quam *rei sitae forum* innui. Verum enim tero haec tanti ponderis haud sunt, ut contrariam sententiam vincere queant. Primo namque frustra contenditur, ad competentiam aetionis in foro rei sitae praesentiam rei necessariam esse. CAIVS certe singularem tractat speciem, quando nem-

pe,

- l) In Paratitl. in Cod. L. III. n) l. c.
t. XX. o) in L. 7. D. quemadmod. tec-
m) l. c. stam. aper.

D 2

pe, imminente testamenti apertura, quis ex signatoribus abest; atque conueniri putat aequitati, ut mittantur testamenti tabulae, vbi ipse sit, ad sigillum suum inspicendum. Quo tamen nil minus afferitur, quam necessitas praesentiae in loco rei sitae conuenti. Alia omnia docet CONSTANTINI sanctio p), qua ille, qui alterius nomine possidens immobilem rem, item ab aliquo per in rem actionem sustinet, debet statim in iudicio dominum nominare, vt siue in eadem ciuitate degat, siue in agro siue in alia prouincia sit, vel ipse in loca, in quibus praedium situm est, perveniens, vel procuratorem mittens actoris intentionem excipiat. Neque etiam vlla ratio idonea suppetit, ob quam vel hereditatis petitio vel alia in rem actio sine praesentia possessoris in foro competente inten-tari non liceat, prouti supra q), iamiam monitum est. Quibus accedit quod in ea Constitutione, quae regulam de foro actionis realis tradit r), nulla fit adiectione praesentiae rei; sed generaliter iubetur, ut actor rei forum, siue in rem siue in personam sit actio, sequatur: sed et in locis, in quibus res, propter quas contenditur, constitutae sunt, in rem actio aduersus possidentem moueat-ur.

§. XXIX.

p) in L. 2. C. vbi in rem actio. q) §. VII.

r) L. 3. C. cod. tit.

§. XXIX.

Peculiariter declaratur secunda pars Leg. vn. C. vbi de hered.

Vocem *degere* in aliquo loco, esse, *habitare* ibidem, *domicilium habere*, iam obseruatum est s). Ut vero constet, hanc eandem eius significationem in nostra etiam legge ponendam esse, paulo peculiarius euinci oportet. Quod fieri haud difficulter potest. Nam ibidem illud forum, in quo immissio postulatur, ei foro, vbi de hereditate agendum est, opponitur: atqui in priori casu foro rei sitae locus datur; ergo in posteriori sub loco, vbi res hereditariae sunt, idem forum intelligi nequit: quod tamen fieret, si vox *degere* solam praesentiam possessoris notaret. Ergo *degere* ibidem nihil aliud est, quam *habitare*. Ut vero legislatoria loquendi ratio a pleonasmi nota vindicetur, sciendum est, fori et iudicii exercitium apud romanos ita fuisse informatum, ut possessio bonorum non aliter subiectionem possessoris iudiciale efficerit, quam si ille eiusdem prouinciae fuerit t). Ergo, cum in ipso rei sitae foro, nisi reo in eadem prouincia constituto, agi non potuerit u), multo minus hereditatis petitio, intuitu cuius, prout in antecedentibus iam probatum dedi v), ne datur quidem rei sitae forum,

ibi

s) §. XXII.

u) L. i. C. vbi in rem actio. I.

t) SCHILTER de Landaffur. 2. C. de Interdictis.

c. I. et VI.

v) §. XII.

ibi locum habet, vbi res hereditariae sunt, licet possessor praesens sit; nisi in eadem prouincia domicilium habeat. Atque ita in nostra lege, puto, omnia sunt plana, hoc scilicet sanciente: vt hereditaria controuersia tantum in foro domicilii terminari queat, siue res hereditariae *ibidem* siue *alibi* constitutae sint.

§. XXX.

De vsu hodierno.

Nihil reliquum videtur, quam vt, quae in hac Doctorum disceptatione praxis fertur, paticissimis verbis adiiciamus: non vt inde decidatur, quid in hac quaestione iuris romani sit, quod *vsu* fori numquam decidere poterit; sed vt appareat, quae sententia sit *vsu* recepta, et quam quis in casu obvio sequi possit ac debeat. Et hic omnino fatemur, a praxi et *vsu* fori sententiam nostram derelinqui, vtpote per quam certum est, petitio nem hereditatis non solum in foro domicilii sed et in foro rei sitae admitti. Hoc ipsum testatur **LEYSERVS** in *specimine XCIV. med. 1.* vbi responsum Iuriſconsultorum Helmstadiensium hac de re adiungit, quod ideo contra nostram sententiam conceptum esse dicit, quod praxis conueniat. Et hoc etiam testatur **VULTEIVS** ad *Leg. vn. Cod. vbi de hered.*, vbi adductis duobus huius actionis foris, ita loquitur: *Atque hoc ita ex hoc loco interpretes*

tes affermarunt communiter, usque receptum est. Cuius eiusdem praxeos etiam testes sunt BERGER in *Responsum P. I. resp. 202. quæst. 5.* et MARTINI in *Analepsis ad Processum Tit. II. §. 2. n. 222.* Electio igitur per hanc obseruantiam actori conceditur, utrum in foro domicilii, an in foro rei sitae hereditatis petitione agere velit. Quæ electiua, cum sit actori concessa, optimum videtur consilium a BERGERO in *Oeconomia iuris L. II. T. IV. pag. 508. LIV. not. 12.* in fauorem actoris propositum: satius omnino esse et melius, hanc actionem in foro rei sitae institui, ad facilitatem executioni conciliandam.

Theses.

in 1890 for the first time in the history of
the country. The new bridge was built
at a cost of \$100,000, and the old one
was sold for \$10,000. The new bridge
was opened to traffic on October 1, 1890.
The old bridge was demolished in 1891.
The new bridge was dedicated on October 1,
1890, by the Rev. Dr. J. C. Jones, of the
Methodist Church, and the Rev. Dr. W.
H. Thompson, of the Presbyterian Church.
The new bridge was built at a cost of
\$100,000, and the old one was sold for
\$10,000. The new bridge was opened to
traffic on October 1, 1890. The old bridge
was demolished in 1891.

J. R. Green

The f e s.

III.

I.

Vsurae particulariter solitae ultra alterum tantum currere possunt.

II.

Hypothecae tacitae, qua pupilli in bonis tutoris gaudent, praerogativa non est.

III.

Vsuraria prauitas non solo passio, sed acceptatione demum, contrahitur.

IV.

Per consensum creditoris in ultiorem oppignorationem, non dimitti ius pignoris, probabilius.

V.

Filius familias, sui iuris homo factius partem debiti ex mutuo pecuniae contracti solvendo, Seco Macedoniano renunciat omnino.

VI.

Neque ea ratio, ob quam a socio culpa, quae leuis in concreto dici solet, praefenda est, ex Lege 72. D. Pro Socio et §. 9. Inst. de societate defumta, neque ea, quod socio semper integrum sit, e societate discedere, apta est.

VII.

VII.

*Beneficium excusione possessori hypothecae specialis aequo competit
ac generalis.*

VIII.

Testamentum nuncupatiuum mysticum non valer.

IX.

*Ad stuprum violentum non requiritur ut persona stuprata sit per-
sona honesta.*

X.

*Poena furti simplicis sed magni ex iure Carolo non simpliciter
capitalis est, sed arbitraria.*

VI.

Si non inveniatur in loculo in forento nulla est poena.

Si non inveniatur in loculo in forento nulla est poena.

XIV.

Göttingen, Diss., 1775-76

ULB Halle
005 301 432

3

5b.

VBI

31.62. num. 40.
1776, 46
14

DE HEREDITATE AGATVR DISQVISITIO

QVAM

IN ACADEMIA GEORGIA AVGUSTA

PRAESIDE

VIRO MAGNIFICO ET ILLVSTRI

CHRISTIANO FRIEDER. GEORGIO
MEISTERO

AVLAE REGIAE CONSILIARIO ET IVRIS ANTECESSORE

NVNC

ACADEMIAE PRORECTOR E

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR

PETRVS CHRISTIANVS DODT

STADA - BREMENSIS.

D. XXI. SEPTEMBRIS MDCCCLXXVI.

GOETTINGAE

LITTERIS FRIDERICI ANDREAE ROSENBUSCH.

